

HETA HILTUNEN

KATASTROFIBALLADI

JÄNIS JOKA

LÖYSI HAMPAANSA

KIRJA II

Katastrofiballadi

Jänis, joka löysi hampaansa

Heta Hiltunen

Katastrofiballadi

Jänis, joka löysi hampaansa

© 2022 Heta Hiltunen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

978-952- 80-4923-4

Niinku oikeesti. Sä et voi kutsua mua sorsaksi, koska mun ryhmän nimi oli
Telkät.

Ensinnäkin. TELKKÄ, ei SORSA.

Toiseksi: säkin olit telkissä?
Idiootti?

”Telkkä on sorsalintu”
Mua ei kiinnosta.

Luku 26

Piinapenkkisessiot olivat loppuneet kuin seinään. Kai se kävi järkeen, olihan Berta saanut haluamansa informaation. Hän oli etäinen, kylmä itsensä. Häijy vanha akka.

Myräkkä ei ollut huolissaan. Mitä nainen muka voisi heille tehdä? Ei mitään.

Se ei kuitenkaan vienyt pois sitä katkeraa totuutta, että Berta kuvitteli lyöneensä hänet. Eikä Myräkkä voinut antaa hänelle sitä tyydytystä.

Hän oli kokeillut Bertaa kuin kepillä jään kestävyyttä. Etsinyt heikkoa kohtaa. Pieni kertomus sinne, hieman väärää informaatiota tänne. Ei mitään isoa. Välillä melkein totuutta hipoen. Hän oli väittänyt hankkineensa allekirjoitukset papereihin, joihin ei todellisuudessa ollut koskenutkaan, hän oli kertonut väärän kellonajan, hän oli väittänyt var-tijan syöneen voileipää... ja joka kerta Bertan katse kylmeni. Joka kerta hän näki Myräkän lävitse.

Ylimielinen ämmä.

* * *

Kun Myräkkä sinä aamuna saapui työpöytänsä ääreen, oli hänen papereittensa päälle laskettu kirjekuori. Myräkkä oletti kyseessä olevan lisä hänen alati kasva-vaan työvuorensa ja olikin jo työntämässä sitä syrjään, kun hoksasi nimensä kir-joitettuna kauniilla, koukeroisella käsialalla Heinolan vaakunalla varustetun sine-tin alle. Hän oli aikeissa repäistä kuoren auki, mutta samassa Berta työnsi tuolinsa taaksepäin ja saapasteli hänen pöytänsä luokse. Myräkkä ei ollut varautunut

esittämään, että olisi ollut edes aikeissa tehdä töitä. Hän ennätti iskeä kynänsä paperiin ja kirjoittaa "*politiikka*", ennen kuin vanhempi nainen seisoikin jo hänen yllään kuin matkamiestä vaaniva korppikotka. Sen sijaan, että olisi sanonut jotain Myräkän haparoivasta pelastautumisyhtymästä, Berta pyöritti ulkomuistista numeron puhelimeen ja nosti luurin korvalleen. Hän odotti kengänkärjellä lattiaa koputellen, eikä näyttänyt kiinnittävän huomiota Myräkän kangistuneeseen tuijotukseen.

"Kuusisto? Onko Laura siellä?" Berta sanoi, "Pyytäisitkö hänet puhelimeen? Haluan vaihtaa sanasen."

Muutaman sekunnin oli hiljaista. Sitten luurista kantautui tutulla äänellä esitetty tervehdys.

"Laura. Tässähän tämä, entä sinä?" Berta sanoi ja nosti jostain samanlaisen sinetöidyn kirjekuoren kuin Myräkällä, "Niin, sain sen juuri. Soitin ilmoittaakseni, etten tule paikalle."

Myräkkä ei voinut olla kuulematta, kuinka ääni linjan toisessa päässä sai maanittelevan sävyn. Berta pyöräytti silmiään.

"Tiedän, tiedän. Työväenliike haluaa minut juhliinsa, kutsut jaettiin jo puolitoista viikkoa sitten. Mitä? Tietysti minä tiedän, että se on joka vuosi samaan aikaan, mutta en minä varaa koko päivää sitä varten", nainen sanoi ja hiljensi kuunnellakseen vastauksen, "En minä välitä mitä mieltä he minusta ovat. Olen jo suosittu, minut on kutsuttu kahteen juhlaan, joista kumpaankaan en edes halua. Moneenko juhlaan sinut on - Tietenkään en halua tulla, miten se voi yllättää sinut joka vuosi?"

Laura puhui hyvän aikaa, kunnes Berta kohotti toisen kätensä, aivan kuin kerroksen vastakkaisella puolella oleva nainen olisi voinut nähdä hiljaisuutta pyytävän eleen.

"Hyvä on, hyvä on, jos se merkitsee sinulle noin paljon. Kenen vieressä istun? Hyi. Enkö voisi istua sinun kanssasi? Joo, joo. *Robin*. Tiedän, tiedän. Istuttaisit hänet suoraan baariin, sinne hän kuitenkin eksyy ennemmin tai myöhemmin."

Laura sanoi jotain ja Berta puuskahti.

"Hyvä on sitten. Mutta olen vihainen koko illan, tulen vain pistäytymään ja ohittan jonon. Aivan varmasti ohitan. Miksi minä haluaisin jonottaa näkemään samoja ihmisiä, joita jaksan vain vaivoin katsella joka päivä?" nainen sanoi.

Laura vastasi jotain lyhyesti.

"Sitä minäkin. Joo, joo, hyvä on. Nyt minun pitää - - mitä? En minä tiedä, samat vaatteet kuin viime vuonna ja sitä edellisenä. Miten niin?" Berta sanoi tuskastuneena, "En minä välitä, millaisen vaikutelman se antaa, etkö kuullut, kun sanoin, ettei minua kiinnosta, mitä he minusta ajattelevat?"

Tämä innosti Lauran uuteen puheeseen, jota Berta yritti turhaan keskeyttää useaan otteeseen sellaisilla lausahduksilla kuin "en minä tarvitse mitään korostamaan silmiäni".

Keskustelua seurailleen Myräkän mielenkiinto heräsi. Hän laski kynänsä pöydälle ja repäisi nimellään varustetun kirjekuoren auki.

Teidät on kutsuttu juhlimaan Suur-Suomen satavuotista taivalta Kaupungintalon itsenäisyyspäivän juhliin 6.12.2017.

Ovet aukenevat kello 19.30.

Vieraiden odotetaan pukeutuvan juhlapukuihin ja kunniamerkkeihinsä.

Ilmoitattehan välittömästi, mikäli ajankohta ei sovi Teille.

Kutsu ja henkilöllisyystodistus näytettävä ovella.

Pormestari Punavaara puolisoineen

Myräkkä luki viestin vielä kerran läpi. Sitten hän tarkisti nimensä revitystä kuoresta ja luki tekstin uudestaan. Yhtäkkiä Myräkkä unohti missä oli ja kenen kanssa. Hän nojasi eteenpäin niin nopeasti, että pöytä heilahti. Berta oli juuri saanut tarpeekseen Lauran puhetulvasta. Hän painoi kätensä naamalleen, eikä noteerannut Myräkän yritystä saada hänen huomionsa.

"Äh, hyvä on. Tiedätkö mitä: valitse sinä jotain. Ei mitään missä on kummallisia röyhelöitä tai solisluiden alapuolelle ulottuva kaula-aukko, onko selvä? Enkä halua mekkoa", hän sanoi.

Laura tirskahti linjan toisessa päässä ja sai Bertan puuskahtamaan.

"Koska kolmenkymmenen jälkeen mekkoa käyttävät vain sirkuspellet ja ilotytöt. Sinäkö? Iloittytö, ehdottomasti."

"Berta, hei", Myräkkä yritti pistää väliin.

Berta oli kuin ei kuulisikaan.

"Ja turha hankkia mitään ylimääräistä härpäkettä hiuksiini, tiedät, etten... *mikä?* Kyllä Laura, se on ylimääräinen härpäke, mitä oikein oletit?"

"Berta, pst."

"Alle kymmenenvuotiaat ja kissanpennut ovat suloisia, minä olen poliitikko ja viisikymmentäviisi! Ei, et osta. Et. Laura. Laura. *Hys.* Nähdään kuudentoista tapaamisessa. Mitä? Ei, et todellakaan ota yhtään mitään mukaan, meidän täytyy keskittyä - - Laura? *Laura?*" Berta odotti vastausta, mutta toinen oli ilmeisesti katkaissut puhelun.

Itsekseen mutisten hän napautti luurin alas ja lähti omalle pöydälleen välittämättä huitovasta Myräkästä.

"Berta?" Myräkkä huhui.

Sen sijaan että olisi vastannut, nainen istutui ja veti rintaansa asti ylettyvän paperipinon eteensä, aivan kuin olisi yrittänyt blokata avustajansa näkökentästään.

"Oi, Aarniotaival, elämäni ainokainen valo?"

Berta käänsi katseensa Myräkkään, mutta ei vieläkään sanonut mitään. Myräkkä tuskin huomasi. Hän melkein pomppasi ilmaan heiluttaessaan kutsua kuin lippua.

"Mikä tämä on?"

Paperipinkan ylitse kuikuileva nainen yritti murskata hänet pieneksi palloksi silmillään, mutta ei onnistunut hydyttämään Myräkän ihastunutta hymyä.

"Palkkasin sinut, koska osaat lukea", Berta totesi oltuaan vaiti niin kauan, että Myräkkä oli ehtinyt käydä kirjeen vielä kerran läpi.

Hänen sydämensä väpätti innosta ja hänen äänensä kuulosti melkein hengästyneeltä, kun hän jatkoi kyselyä:

"Ovatko ne täkäläiset Linnan juhlat?"

Berta päästi tuskastuneen huokaisun ja yritti vaientaa Myräkän kädellään hui taisemalla ja palaamalla rakkaiden papereittensa pariin.

"Ovatko ne?" Myräkkä toisti kärkeästä.

Vanhemman naisen otsalle ilmestyi rivi syviä ryppyjä.

"Kyllä, kyseessä on luokkajakoa vahvistavaa, valtion rahoja tuhlaavaa, eriarvoisuutta lisäävää ja turhamaisia ihmisiä vilisevää juhlaa jäljittelevä tapahtuma", Berta tiuskaisi ja survaisi kynänsä paperiin kiukkuaan korostaakseen.

Myräkkä vetäisi terävästi henkeä.

"Jonotetaanko sielläkin?"

"Puolet illasta", kuului hapan vastaus paperipinon takaa.

"Ei jumalauta", Myräkkä kuiskasi pidellen kirjettä naamansa edessä, suunnitellen jo, millaiset kehykset sille hankkisi.

Hän pääsi Linnan juhliin. Tämä oli mahtavaa. Hän saattaisi itkeä.

Hän tarvitsisi mekon ja kengät. Mutta kannattaisiko hänen suosiolla luopua korkokengistä? Mitä jos korot tarttuisivat kiinni helmaan? Hän kuitenkin halusi mekon, jossa olisi pitkä helma. Ei tuollaiseen juhlaan voinut mennä lyhyessä

mekossa. Vai voiko? Hienoin tilaisuus, jossa Myräkkä oli ollut, olivat Jokikylän jokavuotiset juhannusjuhlat, mutta niistä hän ei muistanut paljoa mitään, paitsi että illan aluksi kaikilla oli ollut yllään haalarit ja kumisaappaat. Mutta tuskin Linnan juhlissa pahemmin sieti sääriä esitellä. Ja sitten hänen täytyisi vihdoinkin opetella ajelemaan jalkansa niin, ettei polvitaipseeseen jäänyt pehkoa. Ja jos hän laittaisi korkokengät, hän saattaisi lyödä päänsä kattolamppuun ja se olisi kiusallista kaikille. Hän ei halunnut olla kuin se nainen vanhoilta videoilta, joka kompuroi mekkoonsa. Ei, kyllä korkokengät kannatti suosiolla unohtaa. Harmi sinänsä, koska ne olisivat olleet - -

Hetkinen.

Myräkkä käänsi kutsunsa ympäri. Toiveikkaana hän kävi läpi revityn kirjekuorenkin, mutta hänen nimensä lisäksi siihen ei oltu kirjoitettu sanaakaan. Nyt hänenkin otsansa rypistyi.

"Hei, saanko ottaa sinne seuralaisen?"

Berta selvästi kuuli hänet, koska hän puristi kynäänsä rystyset valkoisina, mutta ei silti vastannut.

"Kutsussa ei mainita siitä mitään."

Berta jatkoi kirjoittamista tasaiseen tahtiin.

"Berta? *Berta, Berta, Ber* - -"

"Sinut kutsutaan vain, jotta ylimääräisiä rapukakkuja ei jäisi", nainen tuhahti.

Myräkkä kohotti kulmiaan.

"Eli?"

Berta ei enää vastannut, vaikka Myräkkä tuijotti häntä kiihkeästi huoneen toiselta puolelta. Nähtävästi nainen oli immuuni omalle taikavoimalleen. Lopulta Myräkän oli pakko luovuttaa, ennen kuin hänen silmänsä kuivuisivat. Hän lysähti puuskahtaen takaisin tuoliinsa.

Hemmetti soikoon.

Myräkkä tuijotti pöytää hyvän aikaa ja pureskeli huultaan. Sitten hän nappasi yhden tyhjästä papereista. Hän kirjoitti haluamansa lauseen muutamaa otteeseen, silmäillen samalla tarkasti kutsun koukeroista käsialaa. Hänen sormensa olivat totuneet tuottamaan vain ja ainoastaan jäykkiä tikkukirjaimia, joten hän vaati niiltä melkoista suoritusta. Viitisen yrityksen jälkeen lopputulos näytti siltä, kuin alkuperäisen kutsun kirjoittaja olisi ottanut muutamaa lasillisen liikaa. Myräkkä painoi kynän kärjen tarkasti valittuun paikkaan keskelle kutsua.

Kaksi ihmistä söi enemmän rapukakkuja kuin yksi, eikö vain?

* * *

Vanha lehmänkello kalahti siihen malliin, että se luultavasti pyörähti kolmesti itsensä ympäri, kun Myräkkä paiskasi oven auki. Kuppila oli tyhjä kuin Bertan syntymäpäivät, mitä nyt muutama räkäinen ukko istui ikkunan ääressä. Tiskiä kuuraava Riitasointu hätkähti ja iski kyynärpänsä keksilaatikkoon, joka uhkaavasti horjuttuaan asettui takaisin aloilleen. Tyttö seiso i kummatkin kädet ilmaan kohotettuina, aivan kuin pöntössä olisi ollut ylihinnoiteltujen leivosten sijasta kasa pommeja, ja kääntyi sitten varovaisesti katsomaan ovelle.

"*Riita!*" Myräkkä huikkasi.

Hän vilkutti Riitasoinnulle suu leveässä virneessä ja saapasteli peremmälle. Hän ei ollut ennen käynyt ystävänsä työpaikalla ja oli saanut harhailla hetkisen, ennen kuin oli löytänyt oikeaan osoitteeseen. Paikallisten juoppojen suuntaohjeet olivat surkeita. Riitasointu räpytteli hölmistyneenä. Myräkkä ei ilmeisesti ollut kaikista odotetuin ilmestys.

"H-hei", tyttö sopersi.

Myräkkä iski hänelle silmää ja selvitti kurkkuaan.

"Anteeksi arvot herrat", hän sanoi ikkunapaikoilla oleskeleuille miehille, "Kahvila on suljettu tältä illalta. Teidän täytyy poistua."

Miehet ennättivät tuskin näyttää ärtyneiltä, kun Myrävän takaa kuului tuolin narahdus, jota seurasi äänekäs:

"Mitä helvettiä sinä luulet tekeväsi?"

Käyränenäinen mies, joka näytti stereotyyppiseltä rikollispomolta, oli noussut seisomaan tiskin takaa. Hänen pikimustat hiuksensa olivat sotkussa ja hänen silmänsä seisoivat päässä. Myrävä vetäisi refleksinomaisesti naamalleen mitä pahoittelevimman ja mielistelevimmän ilmeen.

"Anteeksi valtavasti herra. Oletteko te kahvilan omistaja?"

Mies arvosteli häntä silmät viiruina ja nyökkäsi sitten. Myrävällä oli siis oma etäisesti käytettyä rähtiä muistuttava työnantajansa ja Riitasoinnalla omansa. Hän päästi helpottuneen henkäisyn ja käveli kohti Riitasointua.

"Pahoittelen valtavasti tätä välikohtausta, mutta minun on pakko hakea ystäväni pois", Myrävä sanoi ja laski kätensä Riitasoinnun olalle, "Asuntoomme on murtauduttu ja poliisit odottavat meitä."

Mies näytti pöllämystyneeltä. Riitasointu sen sijaan loi Myräväkään epävarman katseen, jonka Myrävä kuittasi pudistamalla päätään tuskin huomattavasti.

"Sehän... öh... Riitasointu?" mies takelteli.

Riitasointu vilkaisi Myräväkää vielä nopeasti ja kääntyi sitten työnantajansa puoleen.

"A-a-anteeksi hir-hirveästi Pauli. V-voin jää-jäädä y-yliaikaa huo-huomenna", tyttö lupasi.

Mies vain pudisti päätään.

"Et tietenkään jää, ei tässä mitään ole. Mene toki, älä anna kyttien odottaa", hän sanoi.

Riitasoinnun kiitellessä miestä vuolaasti ja viilettäessä tiskin taakse laukkuaan hakemaan, Myrävä kääntyi hymyilemään asiakkaille.

"Väärä hälytys, jatkakaa toki. Herra tuolla palvelee teitä", hän sanoi pirteästi.

Riitasointu kiiruhti hänen luokseen ja sovitteli kättään toiseen hihaan yhä, kun he astuivat ovesta ulos.

"Mi-mitä ta-tapahtui?" tyttö kysyi sillä sekunnilla, kun ovi oli pamahtanut kiinni.

"Täh? Ei mitään. Hommasin sinut vain ulos", Myräkkä tyrskähti ja pörrötti ystävänsä nutturalta karkaavia hiuksia.

"M... mitä? My-Myräkkä, minun tä-täytyy mennä takai-takaisin. Pa-Pauli tarjoitarjoilee vielä i-itse keittä-keittämäänsä kahvia, olen ai-aika varma, että siinä on pyykinpesuainetta", Riitasointu parahti ja otti askeleen kohti ovea, mutta Myräkkä tarttui häntä ranteesta.

"Pruut, pruut. Pauli on iso poika, hän pärjää kyllä", Myräkkä hymyili silmät säihkyen, "Minä ajattelin, että voisimme mennä katsomaan mekkoja", hän sanoi.

"Me-mekkoja?" Riitasointu varmisti, "Miksi?"

Myräkkä vain hymyili ja nappasi Riitasoinnun toisenkin käden itselleen.

"Et sitten sekoa", hän vannotti.

"O... okei...?"

"Tai itke."

Riitasointu vain tuijotti häntä kauhuissaan. Myräkkä rutisti hänen kätensä rintaansa vasten.

"Meidät on kutsuttu Linnan juhliin."

Riitasoinnun näytti odottavan, että lause jatkuisi vielä.

"Okei, saat sinä ihan vähän seota", Myräkkä sanoi.

"Lin-Linnan juhliin?" Riitasointu toisti.

"Joo!" Myräkkä hihkaisi, kun toinen alkoi päästä kärryille.

"Hel... Helsinkiin?"

Myräkkä kikatti päätään pudistellen.

"Ei tietenkään, dorka. Heinola järjestää omat juhlat ja kaikki Kaupungintalolla saivat kutsun. Ja sinä, neitiseni, olet minun seuralaiseni", hän julisti ja näpäytti Riitasointua nenänpäähän.

Hänen ystävänsä ei näyttänyt läheskään niin innostuneelta, kuin Myräkkä olisi halunnut. Riitasointu puri huultaan ja vilkuili kengänkärkiään, ennen kuin nykäisi kätensä irti Myräkän otteesta.

"Äh... en o-oikein tiedä... mi-minulla on töi-töitä", hän sopersi.

"Et tainnut nyt kuulla minua", Myräkkä sanoi ja koputti ystävänsä otsaa, "Meidät on kutsuttu Linnan juhliin. Tajuatko? Linnan juhliin. Haluatko oikeasti olla se tyyppi, joka ei mene, vaikka olisi mahdollisuus? Tai haluatko päästää minut yksin? Käsitätkö ollenkaan, kuinka monella eri tavalla ehdin nolata itseni, jos et vahdi minua?"

Riitasointu päästi tukahdutetun tyrskähdyksen ja hymyili vaisusti.

"Hankimme nätit mekot ja kengät, jotka hiertävät jalkamme irti, mutta jotka näyttävät pirun hyviltä ja käymme kampaajalla, ja he joutuvat tuskailemaan tähkäpääsi kanssa", Myräkkä maanitteli ja pyyhkäisi puhuessaan Riitasoinnun naamalle eksyneet kiharat hänen korvansa taakse, "Eikä sinun tarvitse puhua kenellekään, vannon sen. Menemme sinne vain näyttämään helvetin seksikkäiltä ja syömään rapukakkuja, mitä ne sitten ikinä ovatkaan. Ja siellä on nättejä poikia", hän jatkoi, "Okei, myönnetään: he ovat kaikki hikisiä pappoja, mutta ehkä he ovat nättejä puvuissa."

Riita hymähti ja nipisti nenänvarttaan.

"No?" Myräkkä kysyi toiveikkaasti.

"K-kai minun o-on sitten pakko", Riitasointu myöntyi.

Myräkkä läimäisi kätensä voitokkaasti yhteen ja kaappasi Riitasoinnun kainaloonsa.

"Tuo on täysin oikea asenne!"

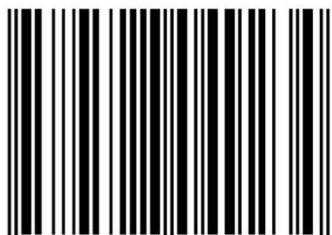
"Sisään... ulos... punainen..."

Riitasoinnun elämä järkkyy ja hänen suhteensa rakoilevat. Menneisyys ei tunnu jättävän häntä rauhaan. Kuolema vaanii selän takana, sormet Riitasoinnun kurkulla. Kaiken huipuksi Aarniotaival tuntuu iskeneensä silmänsä häneen.

Myräkän onnistuu sotkeutua vuosia vanhojen salaisuuksien vyyhtiin. Valheiden ja petosten takaa alkaa valjeta kieroutunut totuus, eikä Myräkkä malta antaa asian olla.

Pian saa alkunsa tapahtumaketju, joka muuttaa sekä Riitasoinnun ja Myräkän, että koko Suur-Suomen tulevaisuuden, ja pakottaa heidät päättämään, onko jokainen suhde todella taistelemisen arvoinen.

"Jänis, joka löysi hampaansa" on Katastrofiballadin aloitusosan "Kissa ja Jänis" toinen ja viimeinen kirja.

9 789528 049234